Ποιας χώρας δικαστήριο είναι αρμόδιο (συγκρούσεις δικαιοδοσίας)

Η διεθνής δικαιοδοσία αναφέρεται στο δικαίωμα και την εξουσία απονομής δικαιοσύνης εντός μιας σαφώς καθορισμένης επικράτειας. Περιλαμβάνει την εξουσία των δικαστηρίων ενός κράτους να εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν πρόσωπα, περιουσία ή γεγονότα και την εξουσία παρέμβασης, όπως με τη σύλληψη προσώπων ή την κατάσχεση περιουσίας.

Ως συνέπεια του δικαιώματος στην ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), της τάσης των κρατών μελών να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους και των προόδων της τεχνολογίας που έχουν συντελεστεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες, υπάρχουν ολοένα και περισσότερες περιπτώσεις όπου αρκετά κράτη μέλη διαθέτουν δικαιοδοσία έρευνας και διεξαγωγής ποινικής δίκης για τα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Εάν τα κράτη μέλη δεν ήταν υποχρεωμένα να ενημερώνουν το ένα το άλλο σε σχέση με υποθέσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σύγκρουση δικαιοδοσίας ή να συμβουλεύονται το ένα το άλλο για τον διακανονισμό τέτοιων συγκρούσεων, το αποτέλεσμα θα ήταν οι δίκες να μην διεξάγονται στο πλέον κατάλληλο κράτος μέλος (π.χ. με τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και τους μάρτυρες να βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος) ή να διεξάγονται παράλληλες δίκες σε διαφορετικά κράτη μέλη.

Για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων, στα τέλη του 2009 εκδόθηκε η απόφαση-πλαίσιο σχετικά με τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας. Στόχος της πράξης αυτής είναι η προώθηση στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών που διεξάγουν ποινικές δίκες. Η στενότερη αυτή συνεργασία αποσκοπεί:

στην πρόληψη καταστάσεων στις οποίες σε βάρος του ίδιου προσώπου εκκρεμούν παράλληλες ποινικές δίκες σε διαφορετικά κράτη μέλη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και

στην επίτευξη συμφωνίας για εύρεση λύσης που θα αποσκοπεί στην αποφυγή των αρνητικών συνεπειών τέτοιων παράλληλων ποινικών δικών.

Προς επίτευξη του στόχου αυτού, η απόφαση-πλαίσιο θεσπίζει υποχρεωτική διαδικασία διαβούλευσης σε περιπτώσεις διεξαγωγής παράλληλων ποινικών δικών σε διαφορετικά κράτη μέλη. Εάν η διαδικασία διαβούλευσης δεν οδηγήσει στην επίτευξη συναίνεσης, τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη παραπέμπουν την υπόθεση στην Eurojust.

Πέραν της εν λόγω απόφασης-πλαισίου, η οποία ισχύει για ποινικές δίκες εν γένει, υπάρχουν αρκετές πράξεις της ΕΕ που περιλαμβάνουν ειδικούς κανόνες όσον αφορά την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας, όπως:

Η απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (άρθρο 16 της ΑΠ 2002/584/ΔΕΥ)

Η απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (άρθρο 9 της ΑΠ 2002/475/ΔΕΥ)

Η απόφαση-πλαίσιο για τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών (άρθρο 10 της ΑΠ 2005/222/ΔΕΥ)

Η απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (άρθρο 7 της ΑΠ 2008/841/ΔΕΥ)

Ο κανονισμός του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας [άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου]

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/03/2020

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.